

ALBÁNIE

OFF-ROADOVÝ RÁJ

FILIP WEBER

60

OFF-ROAD TRAS

PRŮVODCE PRO TERENNÍ AUTA
A ENDURO MOTOCYKLY

> Design sítí LAN a WLAN

> Zabezpečení sítí

- Firewally
- Intrusion Prevention Systémy
- 802.1x
- GAMA BYOD

> Správa sítí

- HPE Intelligent Management Center
- SLA, servis

> LOGmanager

Albánie

off-roadový ráj

Průvodce pro terénní auta
a enduro motocykly

Filip Weber

www.filipweber.cz

Všechny zde uvedené trasy byly popsány podle nejlepšího vědomí a svědomí autora. Použití tohoto průvodce je na vlastní riziko. Autor ani vydavatel nemůže převzít právní odpovědnost za eventuální úrazy nebo škody všeho druhu.

Kopírování celku nebo jeho části, skenování, digitalizace, nebo ukládání na datové nosiče, případné zvětšování nebo zmenšování, sdílení GPS dat bez souhlasu vydavatele nebo autora jsou přísně zakázány a budou postihovány podle autorského zákona.

Napsal: Filip Weber

Fotografie: Filip Weber, Albert Weber

Edvin Kasimati & Rally Albania Org.

Vydavatel: WEBER system s.r.o.

Tisk: POTISK.COM s.r.o., www.potisk.com

Mapy: © OpenStreetMap, www.openstreetmap.org

Rok vydání: listopad 2016, třetí vydání

ISBN: 978-80-270-0385-3

Opuštěný dům v Rragam, Valbonë.

Tak je tam cesta nebo není?!

Předmluva

Víte, jak se albánsky řekne „lopata“? No přece „lopata“! Tak si ji nezapomeňte přibalit s sebou. Budete ji potřebovat!

Nedejte na ošklivé historky, kterými se lidé ve střední Evropě straší. Zapomeňte na zkazky o krevní mstě a o přepadání. Albánci jsou normální lidé, toužící po práci a rodině.

Albánie se mění před očima, řada krásných off-road tras je vyasfaltovaných, staví se nové dálnice a tunely. Zato hory mi přijdou čím dál opuštěnější. Lidé se stěhují do měst a v horských vesnicích jsou jen přes léto. Cesty v horách jsou pořád v horším a horším stavu, řada z nich je po zimě pro závaly neprůjezdných. A to je ten pravý off-roadový ráj. Do auta lopatu, na motorku přibalit kurty na vytažování z bahna, lehký stan a spacák a hurá do hor. Ke krásným jezerům, na opuštěné planiny, na dech beroucí vyhlídky.

Škoda, že většina návštěvníků treťí pouze do Tethu a Valbone. Tato dvě údolí jsou sice překrásná, ale plná turistů a připomínají lunapark. Zamiřte do centrální nebo nejlépe do jižní Albánie. Tam zatím není žádná turistická infrastruktura, hory jsou překrásné a můžete se tam dny a dny toulat po horských cestách. V horách jsou ukryta překrásná jezera, skalní monumenty, daleké vyhlídky. Cesty k nim jsou těžko průjezdné, zničené od nákladáků IFA ilegálních těžařů dřeva. Průjezdné jen na nazvedaném off-roadu s navijákem nebo lehké enduro motorce. A to jsou ty správné cíle pro dobrodruhy!

Ale i běžný cestovatel na naloženém cestovním enduru nebo SUV si zde přijde na své. Vybral jsem doporučené trasy, kde nečihá žádná past a snadno je projedete. Rád bych, aby vás tento průvodce provedl těmi nejkrásnějšími místy v Albánii. Místa, která jsem si zamíloval a na která se rád vracím.

Toto třetí vydání je zřejmě posledním. V Albánii se mi už podařilo projet všechny myslitelné off-road trasy. V dalších letech si už jen vezmu tužku a budu v průvodci škrtat, co je vyasfaltováno.

Tak neseďte doma, zvedněte se a vyrazte za dobrodružstvím!

Děkuji všem Čechům a Albáncům, kteří mi pomáhali a podpořili mě!

Filip Weber - Beba, filip@weber.cz
www.filipweber.cz

Kudy do Albánie

Albánie stojí za samostatnou výpravu. Kombinace s okolními zeměmi je zbytečná, bude vás stát čas a krásnou Albánii jen prolétnete. Jako vstupní bod do střední a severní Albánie doporučuji Debar/Bllata. Do střední a jižní Albánie Qafë e Thanës u Ohridského jezera.

Dálnice Maďarsko - Srbsko - Makedonie

Nejrychlejší a nejpohodlnější cesta. Dálnice končí v Makedonii u Gostivar a pak se jen kolem Mavrovského jezera přehoupnete do střední Albánie. Nevýhodou dálnice je, že je to migrační trasa pro Turky z Německa do Turecka a zpět. Dálnice je v létě hodně plná a Turci jezdí jako prasata. V červenci tam a v srpnu zpět objedťte dálniční hraniční přechody, kde jsou hodinové fronty. Maďarsko - Srbský přechod Horgoš objedťte přes město Szeged a malý přechod Tiszasziget (otevřeno 01.10-30.09: 08.00-18.00hod; 01.10-30.04: 08.00-16.00hod). Dálniční hraniční přechod Srbsko - Makedonie v Tabanovcích objedťte buď těsně vedle po silnici č.158/R1104 (po dostavbě dálnice možná uzavřeno a může být také plný) nebo ještě lépe více východně po hezké cestě skalní soutěskou po silnici č.233/RR1207 přes Starac a Pelintce (otevřeno 24hod). V Makedonii vyjedete přímo pod prehistorickou observatoří Kokino. Tato trasa trvá obvykle 15hod.

Jadranská magistrála

Na této trase se nevyhnete letním kolonám a cesta z Chorvatska přes Bosnu a Černou horu je nekonečná.

Bělehrad - Bosna - Černá hora - sever Albánie

Hezká, ale pomalá trasa po vedlejších silnicích a přes hory.

Bělehrad - Kosovo

Nedoporučuji, Srbové neuznávají kosovskou hranici a dělají problémy při návratu s razítky v pasu.

Trajekt Benátky - Igoumenitca

To není špatná volba do jižní Albánie. Příjemná, pohodlná, ale zdoluhavá cesta.

Trasy

Přesto, že se všude v Albánii staví nové silnice a většina hlavních tahů je již nových, cesty v horách jsou špatné. Počítejte s velmi nízkou cestovní rychlostí. Na horách jsou cesty neudržované a zničené od nákladňáků IFA, vozících nelegálně vytěžené dřevo.

Popisované cesty jsou sjízdné jen terénním autem nebo na enduro motocyklu. Cesty jsou původní, postavené zřejmě ještě za Turků z kamenů a jsou určeny pro osly a pěší.

Nejzajímavější cesty jsou ve vnitrozemí, podrobné mapy nejsou, směrovky nikdy nebyly, s místními se komunikuje obtížně. Cesty nejsou udržované, časté jsou závaly nebo části stržené vodou.

Sjízdnost cest se mění v závislosti na počasí a uplynulé zimě. Cesta, která je za sucha sjízdná, se po dešti může proměnit v bahenní peklo. Stejně tak cesta, kterou jsem jeden rok projel, tak po zimě nemusí být pro závaly vůbec průjezdná.

Trasy označené logem Rally Albania byly součástí této nejtěžší evropské cross - country rally.

RALLY ALBANIA

Vozidla

Váhal jsem, že do popisu tras přidám označení Enduro, Off-Road a SUV. Jenže, co to dnes znamená? Enduro si představuji KTM EXC 450, ale většina tak vnímá BMW R 1200GS s kufrý. Jako Off-Road si představím nazvedanou Toyotu Hilux. SUV je pak Subaru Forester s redukční převodovkou a terénními pneumatikami a ne naleštěná Honda CRV, obutá na dálnici. Takže jsem toto značení raději vynechal.

Vozidla obujte terénními pneumatikami a vyražte vždy dobře vybaveni záchrannými pomůckami. Pro auto rýč, krumpáč, naviják. Pro motorku kurtu na vytahování a sadu na lepení pneumatik. Vždy mějte dostatečnou časovou rezervu a počítejte s možností nouzového nocování.

Doporučené mapy

Reise Know How - Albanien, 1:220000 (www.reise-know-how.de, <http://www.mapykiwi.cz>)

Freytag-Berndt - Balkan Süd, Autoatlas 1:200.000 (<http://www.freytagberndt.com>, <http://www.mapykiwi.cz>)

Bunker Trails pro Garmin GPS (<http://www.bunkertrails.org>).

Open Topo Map - součást OZIExplorer pro Android.

Mapy.cz - velmi slušná off-line mapa Albánie pro Android i iPhone.

Souřadný systém GPS

V knize použitý souřadný systém GPS je **hddd°mm.mmm'**, datum WGS84.

Pokud budete souřadnice přepisovat do ruční GPS nebo do OZIExplorer, zkontrolujte, abyste měli stejný souřadný systém.

Bezpečnostní upozornění

V oblasti přibližně vymezené hranicí Kosova, městy Bajram Curri, Fierze, Kukës, Mustafaj, Radomirë a řekou Drinit i Zi nedoporučuji spát osamoceně. Zdejší obyvatelé jsou jiní než zbytek Albánců a mají silné separatistické sklony ke Kosovu. A stejně jako v celé Albánii jsou nelegálně ozbrojeni. V okolí kosovské hranice mohou být staré miny.

Stejně tak nedoporučuji spát na trase Theth - Shkodër níže než v Nderlyaj. Zejména za sedlem nad Dredaj, v údolí mezi Kir a Prekal žijí velmi chudí a ne zcela přátelští lidé. A nechápou, proč Theth je z turistů živý a oni ne.

Spaní

V celé Albánii doporučuji, abyste spali u místních. Zajed'te ke stavení nebo salaši, pozdravte, ukažte na nedalekou louku a tam se utábořte. Myslet si, že když někam zalezu, tak o mně nikdo neví, je hloupé. Vědí o vás celé hory.

Já si však krom výše uvedených výjimek nedělám se spaním hlavu a spím v horách kdekoliv.

Dárky v horách

Lidé v horách jsou chudí, když vás nechají přespát nebo vám dají najíst, dejte jim aspoň trochu peněz. Vezměte pro děti sešity, tužky nebo jiné školní pomůcky. Pastevcům rozdejte cigarety nebo pivo. Dospělým udělá radost sekyrka, kapesní nůž, baterka. V horách se žije opravdu těžko.

Pokud potkáte místní na cestě mezi vesnicemi a máte místo v autě, svezte je. V horách autobusy nejezdí.

Odpadky

Albánci neumějí nakládat s odpadky. Nenapodobujte je, svoje odpadky z hor odveďte do města nebo je spalte. Nebylo nic horšího, než když jsem na jednom z nejkrásnějších míst Albánie, sedle mezi Devoli a Gjerbes, našel vyházené obaly od typicky českého cestovatelského jídla.

Koupání v horských jezerech

Nejen v Albánii, ale po celém světě platí, že v horských jezerech žijí vzácní živočichové. A také z nich pijí ovce a kozy. Pokud se budete mýt mýdlem nebo nádobí saponátem, tak se snažte na výtok z jezera, abyste vodu nekontaminovali. Extrém je to v Mongolsku na Gobi, kde dobytek odmítne pít kontaminovanou vodu a uhyne.

Počasí

Nejrozumnější období pro návštěvu Albánie je přelom květen/červen a září/říjen. Začátek května je příjemný, ale sedla mohou být ještě pod sněhem. Koncem října prší. Září a červen jsou dobré, ale může být horko. Červenec a srpen je peklo, zejména v údolích a u moře. Na horách se dá horko přežít.

Pro návštěvu pláží u moře je výborný konec září a říjen.

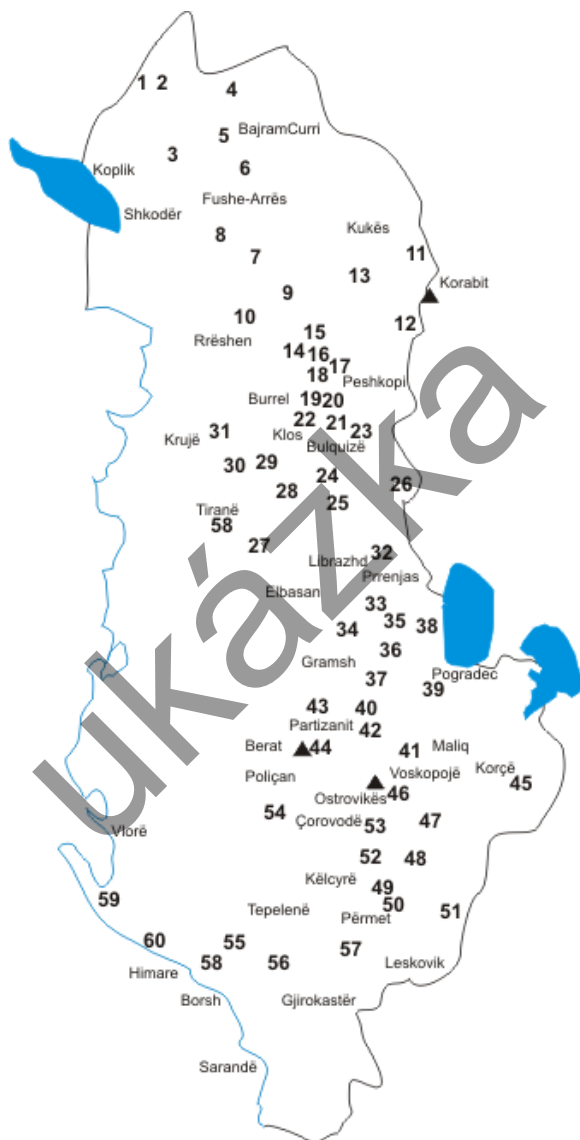
Seznam tras

severní Albánie

1	Kaŋon Çemit – Vermosh
2	Kaŋon Çem – konec světa
3	Pohoří Bjeshkët e Namuna / Prokletije / Theth
4	Údolí Valbonë
5	Jezero Panarit

střední Albánie

6	Fierzë – Fushë Arrëz
7	Gulag
8	Fushe Laj
9	Fushe Lugjeve - planina propastí
10	Fushe Lugjeve - Rrëshen
11	Shistavec
12	Beska Zonjave
13	Údolí Drinit Të Zi
14	Kaŋony Flamë a Urakë
15	Kumbul
16	Spojka k jezerům Lurë
17	K Lurským jezerům od Arras
18	Jezera Lurë
19	Pesshkopi - Burrel
20	Jezera Shtungës
21	Jezera Miçekut
22	Kacni - Kurdare
23	Shupenzë - Selishtë
24	Fushe Kaptines
25	Zabzun - Bogë
26	Shebenik - Jablanica
27	Elbasan - Tiranë
28	Bezë - Bulqizë
29	Qafë Shtyllës – Klos
30	Klos - Tiranë
31	Burrel – Krujë

jižní Albánie

32	Skanderbegův stůl
33	Kolem Skanderbergova hradu
34	Stravaj - Gramsh
35	Zkratka peklem
36	Jezera Lukova
37	Jezero Dushku
38	Përrenjas - Pogradec
39	Guri I Kamjes
40	Jezera Valamares
41	Voskopoje – Treshovë
42	Gjerbës - Devoli
43	Gjerbës a řeka Tomorricës
44	Pohoří Mali i Tomorrit
45	Guri I Cjapit
46	Pohoří Ostrovikes
47	Shtylle - Çlirim
48	Çlirim - Frashëri
49	Frashëri
50	Frashëri od horkých pramenů
51	Zkratka mezi Shalës a Prodan
52	Përmet – Çorovodë
53	Çorovodë - Helmës-Staraveckë
54	Këlcyrë – Poliçan
55	Borsch - Tepelenë
56	Kuč - Golem - Homelice
57	Pohoří Nëmerçkë
58	Himarë - Kuç
59	Vyhlídky nad sedlem Llogarasë
60	Pláže jižní Albánie
	Shpella e Zezë/Shpella e Pëllumbasit

Doporučená trasa

Trasa pro 2 týdny cestování v Albánii. Vstup z Makedonie u Ohridského jezera a výjezd zase do Makedonie u Debaru. Vybral jsem trasy, které zvládnou cestovní endura a cestovatelská offroad auta. Avšak ne zbytečnostmi přeložené naleštěné těžké motorky a rádobý SUV. Na žádné z tras není nutný navigátor ani pneumatiky do bahna. Ale pozor, situace se může po deštích nebo zimě změnit.

Trasu si okořeňte odbočkami podle svých schopností na další, zajímavější trasy.

	Příjezd přes hraniční přechod Qafë e Thanës z Makedonie
32	Skanderbegův stůl
38	Përrenjas - Pogradec
39	Guri I Kamjes
45	Guri I Cjapit
47	Shtylle - Çlirim
48	Çlirim - Frashëri
49	Frashëri
52	Përmet – Çorovodë
44	Pohoří Mali i Tomorrit
43	Gjerbës a řeka Tomorricës
27	Elbasan - Tiranë, odbočit na Klos
30	Klos - Tiranë - opačně
19	Peshkopi - Burrel - opačně
16	Spojka k jezerům Lurë - opačně, od Drini Të Zi
18	Jezera Lurë a zpět
16	Spojka k jezerům Lurë - přes Kurbenesh
10	Fushe Lugjeve - Rrëshen - opačně
7	Gulag - projet tam a zpět
9	Fushe Lugjeve - planina propastí
13	Údolí Drinit Të Zi
	Odjezd přes hraniční přechod Debar/Bllata do Makedonie.

Severní Albánie

1. Kaňon Çemit – Vermosh

Trasa: Koplik – Hot – Rrapshë-Stare – Brojë – Tamarë – Lëpushë
– hranice u Vermosh – Gusinje

Délka: 120 km

Popis: Cesta kaňonem řeky, výborná eventualita pro vstup nebo výstup ze země. Ale v roce 2016 asfalt z Hani-Hotit končil za Tamarë a dál byla stavba. Odhaduji, že v roce 2017 bude asfalt až na hranici.

V Tamarë je malý pivovar - šedivý dům na spodním konci vesnice. Nad Tamarë jsou sádky se pstruhy, vpravo nad řekou si všimněte akvaduktu, prokopaného ve skále.

Z Tamarë přes Brojë bývala průjezdná zkratka do Bogë, ale je zavalená.

Nad vesnicí Selcë stoupá cesta dramatickými skalami, které se sesypaly zřejmě při zemětřesení.

V Lëpushë je občerstvení a pak už jen hranice. Ve Vermosh mohou doporučit kemp a ubytování. Albánští celníci jsou v pohodě, Černohorci jsou komisi a důkladní.

U města Gusinje nesmíte vynechat „Oko Skakavice“ a „Alipašovy izvary“ – silné vyvěračky křišťálové řeky, doptejte se místních.

2Vermosh1	N42 20.314 E19 26.120
Tamara	N42 27.698 E19 33.674
Dobry	N42 29.930 E19 35.190
Lepushi	N42 31.927 E19 43.071
2Vermosh	N42 34.768 E19 44.551
Border	N42 35.011 E19 46.488
OkoSkakavica	N42 30.711 E19 50.150

2. Kaňon Çem – konec světa

Trasa: Tamarë – Vukël – Nikç a zpět

Délka: 35 km

Projeto: Toyota LandCruiser 120

Popis: Kamenitá cesta sevřeným kaňonem řeky. Za sněhu a ledu nesjíždná.

Jedno z nejhezčích míst v Albánii, Teth je za vysokými hřebeny, a tak je toto údolí téměř nezasažené turistikou. Vesničky Vukël a Nikç se krčí pod pod štíty Mali e Shenikut (2553m n.m.) a Mali e Radohimës (2568m n.m.).

Lidé zde žijí velmi chudě, většina dospělých pracuje v zahraničí a prarodiče se starají o hospodářství a vnoučata. Toto je konec světa!

Neváhejte školu ve Vukël obdarovat sešity, tužkami, anglickými učebnicemi.

Tamarë	N42 27.698 E19 33.674
Nikç	N42 28,644 E19 40.963
Vukël	N42 29.233 E19 38.974

3. Pohorí Bjeshkët e Namuna / Prokletije / Theth

RALLY ALBANIA

Trasa: Koplik – Bogë – Theth – Nicaj-Shalë – Lotaj – Kir – Prekal – Shkodër

Délka: 130 km, dva dny, ale je škoda v horách nezůstat déle.

Popis: Albánské Alpy – pohorí Bjeshkët e Namuna / Prokletije – nejkrásnější pohorí v Albánii. Bývala to nejpustější a nejdívočejší část Albánie. Dnes je od jara do léta plná turistů.

Z Koplíku až do sedla Qafa e Thorës 2000 m n. m. je už nová asfaltová silnice. Předpokládám, že během roku až dvou bude asfalt až to Theth. Z Theth se dá pokračovat divokým kaňonem po proudu řeky do Ndërhysaj. Zde je na přítoku hezký vodopád a asi 5 km proti proudu druhý pod vesnicí Kaprejë. V okolí Theth a Ndërhysaj jsou vyznačené nové turistické stezky.

Další cesta přes Nicaj, Lotaj a Kir je docela náročná i pro terénní auto. Počítejte s velmi nízkou rychlostí a zejména v kaňonu pod Kir jed'te opatrně.

V Theth je řada množství na ubytování. Já ale raději jezdím do Ndërhysaj, kde je ubytování v soukromí u rodiny Dedë kousek pod vodopádem a příjemné táboření je přímo nad vodopádem.

Zajímavost: Jeskyně Puci v Bogë je 5 km dlouhá, má několik úrovní a je součástí krasového útvaru, který se napojuje na další nedalekou jeskyni Husi. V Theth je kula a kousek pod ní je na cestě k vodopádu Grunas, most postavený českou nadací „Albánská výzva“ (<http://www.albanianchallenge.cz/>). V Prekali, kde začíná znova asfalt při cestě přes Kir, je velká jeskyně Prekucit s ponornou řekou.

Koplik	N42 12.708 E19 26.188
BOGE	N42 23.805 E19 38.507
Sedlo	N42 23.448 E19 43.023
THETH	N42 23.149 E19 46.809
Elektrarna	N42 21.488 E19 46.865
Ndërhysaj	N42 21.242 E19 46.546
NICAJ	N42 18.255 E19 47.814
Cave	N42 10.698 E19 43.185

Trajekt Komani - Fierze je nespolehlivý, někdy jezdí, někdy ne. V roce 2015 operovaly dvě společnosti. Obvykle vyjíždí v 9 nebo 10hod z Komani a ve 13 nebo 15hod z Fierze. Telefon na jednu ze společností: +355 696800748, 685270934, 685791007. V Komani je příjemný kemp a hotel.

Cesta Ura e Meshit - Komani není průjezdná.